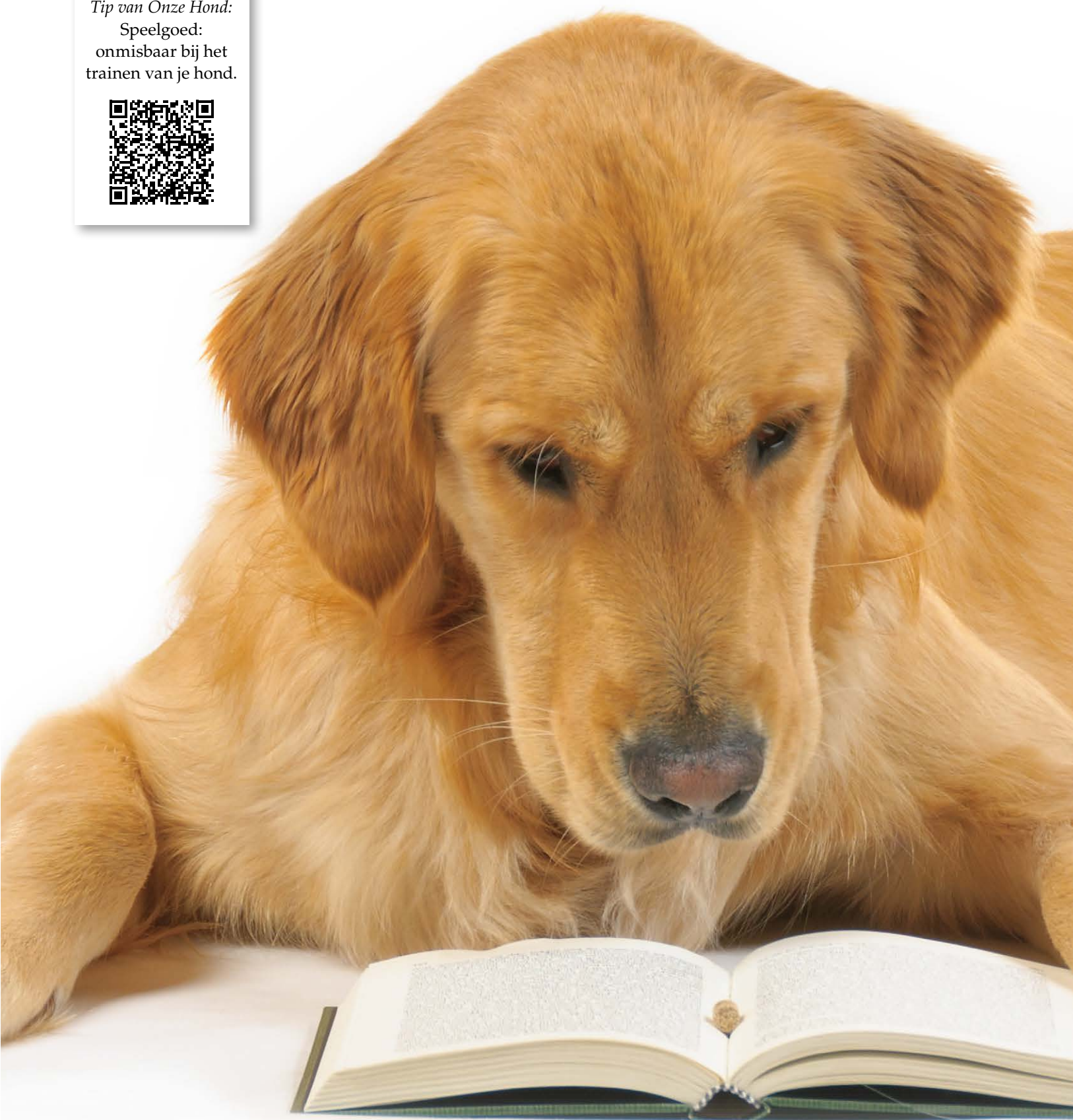

Tip van Onze Hond:
Speelgoed:
onmisbaar bij het
trainen van je hond.

Concept trainen

Elke hond naar de **havo?**

Elke hondeneigenaar zal bevestigen dat zijn hond uniek is. Zelfs als je meerdere honden van hetzelfde ras hebt, dan nog zijn ze allemaal verschillend. Toch proberen we onze honden allemaal min of meer op dezelfde manier op te voeden. Een beetje als wanneer we alle kinderen naar de havo zouden laten gaan...

Stel je voor dat elk kind standaard een havo-advies zou krijgen. Dan zou er geen ruimte zijn voor onderscheid tussen de enorme variëteit aan talenten waarover kinderen kunnen beschikken. Laat staan dat er aandacht was voor het tempo waarin ze leren. Gelukkig benaderen we de opleiding van kinderen op een andere manier. Zou het een idee kunnen zijn om dat ook bij honden te doen?

Totaalpakket

Concept trainen is een methode om een hond op te voeden vanuit de gedachte dat iedere hond zijn eigen karakter heeft en dat hij verschillende vaardigheden bezit. Vaardigheden waaraan je kunt werken om de hond gedrag aan te leren dat gewenst is, in zijn eigen tempo.

Alle honden worden geboren met een eigen genenpakketje en de daarbij behorende aangeboren eigenschappen. Dat vormt een deel van het totaalpakket dat het karakter van een hond bepaalt. Daarnaast is elke hond uniek in de set aan vaardigheden en eigenschappen die hij bezit, ongeacht het ras of kruising. Die vaardigheden zijn voor iedere hond anders. Het leuke ervan is dat je ze kunt bijschaven, ontwikkelen of misschien zelfs afremmen gedurende het hondenleven. We noemen deze vaardigheden concepten.

Concepten

Concepten zijn eigenschappen zoals beloningsgevoeligheid, impulscontrole, kunnen nadenken in opwinding, zelf keuzes kunnen maken, zelfvertrouwen, lichaamsbesef, optimisme, doorzettingsvermogen etc. Welke concepten een individuele hond bezit is afhankelijk van de eerdergenoemde aanleg door raseigenschappen en ouderdieren. Natuurlijk speelt ook de nestperiode een belangrijke rol, net als de omgeving waarin de hond is opgegroeid, gecombineerd met alle leerervaringen die hij opdeed in zijn leven. Waarbij een pup van acht weken natuurlijk andere concepten zal bezitten dan een volwassen hond.

Als we met concept trainen aan de slag gaan, starten we met een globale karakterbepaling zodat duidelijk is welke concepten de hond al bezit en welke nog ontwikkeld kunnen worden. Daarbij kijken we onder andere naar hoe een hond reageert in trainingssituaties, bij nieuwe ervaringen, op nieuwe plekken. Hoe is zijn interactie met andere honden en mensen, en hoe zijn focus op de eigenaar? Zo wordt duidelijk waar de hond al heel goed in is en waar hij nog bijsturing kan gebruiken.

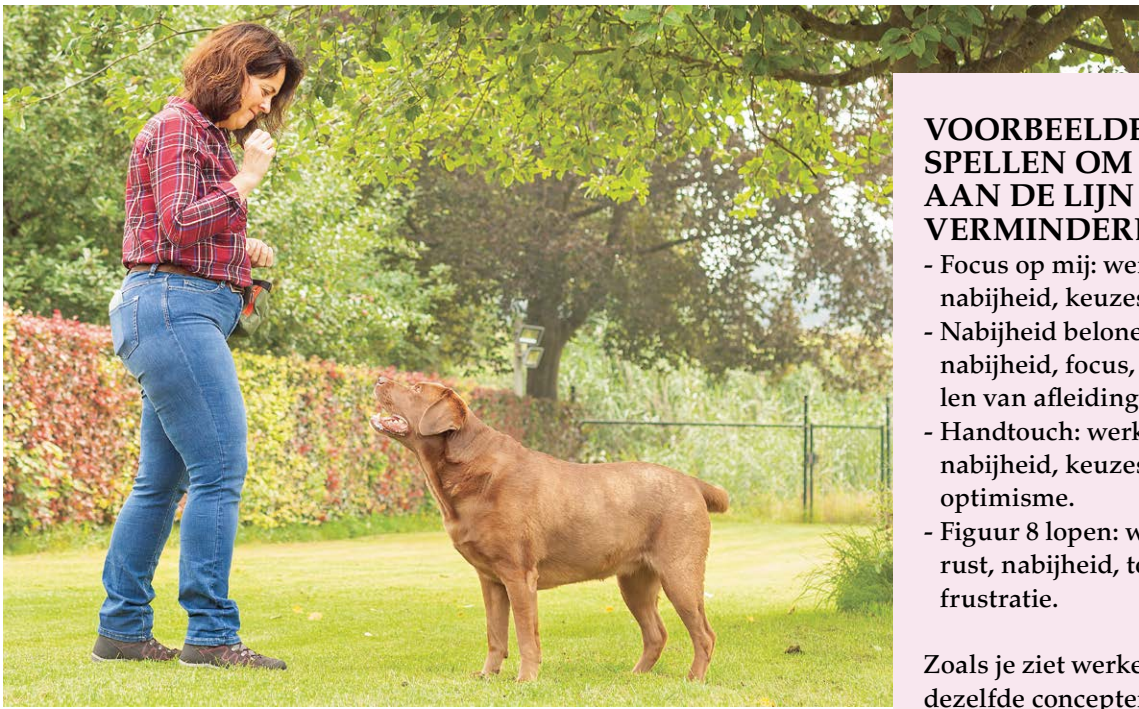
WAT GEBEURT ER?

Samengevat zouden we kunnen stellen dat bij concept trainen het volgende gebeurt:

1. Er is gedrag dat we graag willen veranderen
2. Dan kijken we welke concepten (vaardigheden) een hond hiervoor moet bezitten
3. En we zetten spellen in die dit concept versterken.
4. Hierdoor ontwikkelt de hond deze concepten en wordt het uitvoeren van het gewenste gedrag veel eenvoudiger en meer voor de hand liggend.

Om de concepten (vaardigheden) van een hond te ontwikkelen gebruiken we korte spellen (oefeningen).

Focus: belangrijk om bijvoorbeeld trekken aan de lijn te verminderen.

Trekken aan de lijn

Hoe ga je dan met concept trainen je hond trainen? Om dit helder te krijgen kijken we even naar het gedrag 'trekken aan de lijn'. We kunnen een aantal belangrijke concepten noemen die de hond moet bezitten om NIET aan de lijn te trekken. Hij heeft voldoende focus nodig op zijn eigenaar en niet alleen op zijn omgeving. Hij moet er de waarde van inzien om dichtbij zijn eigenaar te zijn. Hij zal beloningsgevoelig moeten zijn voor dingen die hij bij zijn eigenaar kan krijgen, of de meerwaarde moeten zien van mogelijkheden die de eigenaar hem biedt. Hij zal een bepaalde mate van impulscontrole moeten hebben, aangezien hij vast zit en niet zomaar overal naar toe kan gaan. Het concept 'loskoppelen van afleiding' is misschien wel het belangrijkste concept voor een hond om niet te trekken aan de lijn. Die afleiding kan een andere hond zijn, andere mensen, een vogel, een kat of een auto; verleidingen die veel honden moeilijk kunnen weerstaan. En dan tenslotte kalmte. Als een hond heel hoog in zijn opwindings is, zal rustig aan de lijn lopen een behoorlijke uitdaging worden. Dus wat rust en kalmte in het koppie zijn geen overbodige luxe.

Omdat er zo veel concepten belangrijk zijn voor dit gedrag is het niet zo gek dat trekken aan de lijn voor veel eigenaren en honden een struikelblok is en soms ook blijft. Veelal wordt er alleen gewerkt aan de voorkant. Daarmee bedoelen we dat de focus van de training wordt gelegd op het trekken aan de lijn zelf. Mensen gaan dan proberen door stil te staan of door gebruik van allerlei hulpmiddelen de hond te leren om niet te trekken. Deels zal dit ook zeker resultaat geven, maar vaak lost het niet alles op en blijft de hond in zekere mate trekken. Door te kijken naar het totale plaatje aan vaardigheden en die apart van elkaar te verbeteren, wordt het bereiken van gedrag dat we uiteindelijk graag zien een stuk eenvoudiger.

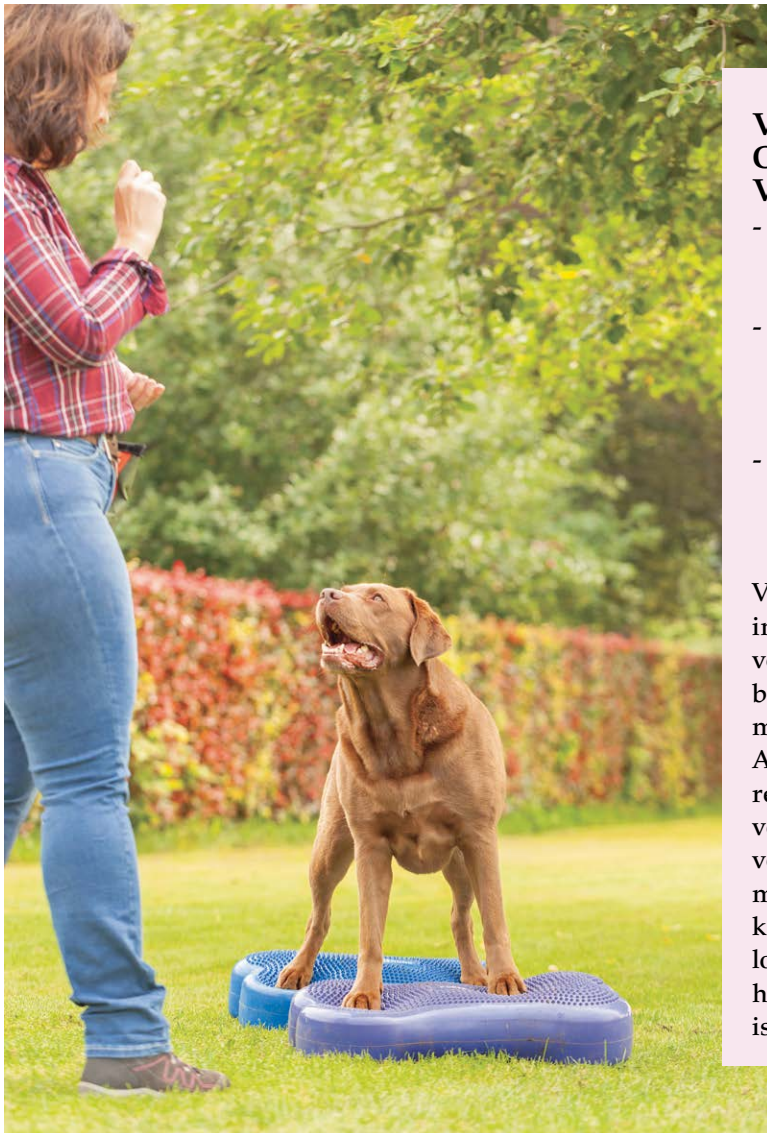
VOORBEELDEN VAN SPELLEN OM TREKKEN AAN DE LIJN TE VERMINDEREN:

- Focus op mij: werkt aan focus, nabijheid, keuzes kunnen maken.
- Nabijheid belonen: werkt aan nabijheid, focus, kunnen loskoppelen van afleiding.
- Handtouch: werkt aan focus, nabijheid, keuzes kunnen maken, optimisme.
- Figuur 8 lopen: werkt aan focus, rust, nabijheid, tolerantie voor frustratie.

Zoals je ziet werken veel spellen aan dezelfde concepten, maar dan op een andere manier. De concepten focus, nabijheid en keuzes kunnen maken, zijn belangrijke vaardigheden voor een hond om met een losse lijn te kunnen lopen. Door er via verschillende spellen aan te werken bouw je aan die vaardigheden. Bovendien zal het ene spel voor de ene hond beter werken dan voor de andere.

Zelf op zoek naar de oplossing

Om de concepten (vaardigheden) van een hond te ontwikkelen gebruiken we korte spellen (oefeningen). Deze spellen worden bij voorkeur opgezet door middel van shapen. Bij shapen moet de hond zelf in kleine stapjes op zoek naar de oplossing en leert hij zelf nadenken en keuzes maken. Dit betekent dat hij controle krijgt over het verkrijgen van een beloning. Controle hebben over situaties vergroot het zelfvertrouwen en helpt honden om sneller te generaliseren in andere contexten. Hoewel we weten dat honden generaliseren vaak moeilijk vinden, is onze ervaring dat honden die worden opgevoed met concept trainen juist verrassend weinig moeite hebben met generaliseren en zich veel sneller aanpassen aan nieuwe situaties. Het concept flexibiliteit wordt namelijk in veel van de spellen geoefend.

Balansoefeningen kunnen het zelfvertrouwen van een hond vergroten.

VOORBEELDEN VAN SPELLEN VOOR OPBOUW VAN ZELFVERTROUWEN EN VERMINDEREN VAN UITVALGEDRAG

- Voetjes op: werkt aan optimisme, zelfvertrouwen, lichaamsbesef, doorzettingsvermogen en keuzes kunnen maken.
- Cardboard chaos (zoeken tussen kartonnen dozen): werkt aan optimisme, zelfvertrouwen, lichaamsbesef, doorzettingsvermogen en keuzes kunnen maken.
- Oriëntatiespel: werkt aan loskoppelen van afleiding, kunnen nadenken in opwinding, keuzes kunnen maken en nabijheid.

Voorbeeld: 'voetjes op' is een spel dat vaak wordt ingezet door de hond op het opstapje te lokken met voer. Op zich is daar niks mis mee, maar dit spel is bij uitstek geschikt om een hond te leren dat hij zelf mag kiezen om zijn poot op een krukje te zetten. Als we dit spel volledig via shapen doen, zal het regelmatig gebeuren dat je bij de eerste sessie niet verder komt dan een neus tegen het krukje. De verleiding om de hond te lokken is vaak erg groot, maar lost niets op als je wilt dat de hond leert om keuzes te maken. Iedere hond kun je op een krukje lokken, maar dan leert hij niet dat hij zelf controle heeft over deze actie. En juist voor reactieve honden is het leren krijgen van controle heel belangrijk.

Gedragsproblemen

Ook bij gedragsproblemen is het gebruik van concept trainen prettig en helpend. Er wordt dan vanuit verschillende hoeken aan het probleem gewerkt. Je legt een basis om de hond te leren kiezen voor ander gedrag dan het probleemgedrag. Door onder andere het opbouwen van meer zelfvertrouwen en de hond te leren eigen keuzes te maken. Dan zie je dat honden met bijvoorbeeld reactiviteitsproblemen sneller zelf kiezen voor contact met de eigenaar of voor snuffelen in het gras, in plaats van uit te vallen naar een andere hond.

Combinatie van technieken en trainingsmethodes

Concept trainen is niet nieuw, het is simpelweg een term voor een manier van trainen en opvoeden. In de kynologie wordt dit al jaren toegepast door diverse trainers die het allemaal net weer anders noemen en ieder hun eigen invalshoek hebben. Denk aan *Absolute dogs* uit Engeland,

Lesley McDevitt, Ken Ramirez, Denise Fenzi, Kathy Sdao, Susan Garret, Grisha Stewart, Terry Ryan en nog vele anderen. Voor ons is concept trainen een combinatie van technieken en trainingsmethodes waarbij we uiteraard ook onze eigen ideeën en ervaringen hebben meegenomen. Het is een manier van met je hond bezig zijn die voor de gemiddelde hondeneigenaar als heel plezierig en ongedwongen wordt ervaren. De insteek is om een hond op een leuke manier op te voeden waarbij het trainen voor baas en hond als spel wordt ervaren. Je hond opvoeden kan niet door een uur op een trainingsveld staan, maar gebeurt 24/7. Het is fijn als je met kleine korte spellen iedere dag weer verschil ziet en je niet het gevoel hebt dat je de hele dag je hond moet trainen. ■